

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2012. évi május hó 25. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A másodfokú bíróság az emberölés bűntette miatt a **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Zala Megyei Bíróság 3.B.8/2011/14. számú ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizessen meg az államnak a másodfokú eljárásban felmerült 11.660 (tizenegyezer-hatszázhatvan) forint büntügyi költséget.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján is az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattel megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során észlelte, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be.351.§ (2) bekezdésének b) és c) pontjára figyelemmel némileg megalapozatlan; részben hiányos, kisebb részben ellentétes az iratok tartalmával. A másodfokú bíróság ezért a tényállást a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján - az iratok tartalmára figyelemmel - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

A vádlott a 112-es segélyhívót, illetve a mentők 104-es telefonszámát 14 óra 34 perckor, valamint 14 óra 41 perckor hívta. A többi, vádlott által bonyolított hívás sikertelen volt.

(Feljegyzés a híváslista elemzéséről a nyomozati iratok 387. oldalán és híváslista adatai a nyomozati iratok 389. oldalán.)

A sértett holttestén leírt 65 rendbeli külső sérülés közül három (38., 52., 57.) régebbinek minősült, azok nem a cselekmény elkövetésekor keletkeztek. A fennmaradó 62 közül 38 tekinthető szúrva-metszett sérülésnek, 24 sérülés pedig tompa, direkt erőbehatástól származtatható. A sértett a hajas fejbőrén, valamint arcán 8, a bal és a jobb oldali felső és alsó végtagjain 45 (külső sérülések 9-54. pontjai), a mellkasán elől 2, a háti felszínén, valamint az alsó végtagjain 7 (58-65. pontban feltüntetett külső sérülések) sérülést szenvedett el. A 9-36., illetve az 58-64. pontban feltüntetett sérülések helyezkedtek el a sértett testének bal oldalán. A 24 nem szúrt sérülést okozhatták idegen-kezűleg; azok dulakodástól, eséstől, illetve tompa tárgynak történő nekiütődéstől származtathatóak. E sérüléseket kis erejű, illetve a közepesnél kisebb erejű külső erőbehatásokkal hozták létre.

A fennmaradó 38 db szúrva-metszett sérülés - kettő kivételével - kis erejű, a közepes erőt el nem érő erőbehatással okozott volt, melynek következtében életfontosságú szervsérülés nem történt, testüreg sem nyílt meg. Az 51. szám alatt (a jobb comb területe), valamint a 61. szám alatt (bal oldali farpofa) feltüntetett szúrva-metszett sérülés közepes erőt elérő erőbehatással előidézett volt; mindkét szúrás mélyebben a lágyrészekbe hatolt, amelyből jelentős fokú vérzés indult. A hasi-mellkasi területen szúrva-metszett sérülés nem volt. A fejen, a hajas fejbőrön egyetlen szúrva-metszett sérülés keletkezett, a többi az alsó, valamint a felső végtagokon.

A sérülések összessége okozott olyan mérvű vérvesztést, amely a sértett halálához vezetett. Szakszerű, idejében érkező orvosi segítség esetén a közvetlen életveszély elhárítható lett volna. Bizonytalanságot mindössze a sértett több, természetes eredetű megbetegedése jelentett; a zsíros májsugor, a szívizom elfajulás, a vérőrendszer betegsége, a hörghurut és az agysorvadás.

A sértett halála 23 óra 10 és 23 óra 57 perc között, pontosabban meg nem állapítható időpontban következett be. A sértett bántalmazása az ezt megelőző csaknem egy órában történt.

A bántalmazás a sértettnek a szokványos emberi tűrőképességet meghaladó szenvedést, illetve kínt okozott.

*(**szakértő1**, valamint **szakértő2** igazságügyi orvosszakértők által adott szakvélemény, a nyomozati iratok 277-315. oldalán, valamint elsőfokú bírósági iratok 13. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyvének 11-17. oldalán.)*

A holttest a szoba bejáratánál hanyatt fekvő testhelyzetben, jobb oldalával az ágy, illetve a kis asztal mellett, a fej jobb oldalával félig az ágy alatt feküdt. Törzse és lába ferdén az ablak irányába mutatott, jobb keze a hasán, bal keze a test mellett, arra merőlegesen helyezkedett el.

(Helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv a nyomozati iratok 147-149. oldalain, valamint fényképfelvételek a nyomozati iratok 201-202. oldalain.)

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlott védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az ügy sajátossága volt, hogy a helyszínen a bűncselekmény elkövetésének időpontjában a vádlotton és a sértetten kívül más személy nem tartózkodott. Erre vezethető vissza, hogy a történések rekonstruálása mindössze a vádlottnak az eljárás különböző szakaszaiban tett, némileg eltérő tartamú vallomásaira, a helyszíni szemle jegyzőkönyv adataira, az igazságügyi orvosszakértői vélemény megállapításaira, illetve az ezekből levonható következtetésekre volt alapítható.

A rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok, így mindenekelőtt a tanúvallomások nem a vádbeli nap történéseire, hanem a vádlott és a sértett együttélésének korábbi eseményeire, kapcsolatára, illetve a sértett egészségi állapotára vonatkoztak. Mindössze egyetlen tanú (**tanú1**) nyilatkozott arról, hogy a sértettet a vádbeli estén fél hét-hét óra közötti időben az utcán látta. Abban az időpontban tehát, amikor a vádlotti védekezés szerint a sértett halála már bekövetkezett.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a vádlott védekezésének középpontjában álló jogos védelem ténybeli alapja a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt megállapítható. A másodfokú bíróság döntő jelentőségű bizonyítékoknak tekintette e kérdéskörrel összefüggésben a sértett egészségi állapotára vonatkozó tanúvallomásokat, illetve az orvosi iratokat.

A tanúvallomások, valamint az okiratok egybehangzóak voltak abban, hogy a vádlott és a sértett közötti korábbi tettelegesség következményeként a sértett egészségi állapota jelentősen leromlott, mozgási, cselekvési képessége korlátozottá vált, gyenge volt, jobb kezét érdemi tevékenységre nem tudta használni, továbbá beszéde is nehezen érthetővé vált. A személyi bizonyítékok között rendelkezésre állt a vádlott testvérének, **tanú2**nek a tanúvallomása, aki a többi tanúval, illetve okiratok tartalmával megegyezően nyilatkozott. Hasonló következtetést lehetett levonni a teljesen érdektelennek tekinthető háziorvos, **tanú3** előadásából is. Ezek az információk önmagukban is ellentmondtak a sértett erőszakos, támadó fellépésének, illetve a vádlott jogos védelemre hivatkozó védekezésének.

Cáfolta továbbá a vádlott által e körben előadottakat az elsőfokú bíróságnak az a ténymegállapítása is, amely a sértett által esetlegesen használt eszközre vonatkozott.

A vádlott szerint a sértett a mindig keze ügyében tartott vadászkéssel támadta meg őt. E kijelentés valósága esetén az eszközt a földön, az elhalt sértett testének közelében kellett volna megtalálni, és azon - tekintettel a számos sérülés miatt bekövetkező nagyfokú vérvesztésre - vérnyomoknak is hátra kellett volna maradniuk. Ezzel szemben a szóban forgó kést a helyszíni szemle során a lakás szobájának asztalán találták meg, azon vérnyomot nem tudtak rögzíteni. Ezen túlmenően arra sem merült fel adat, hogy a vádlott a bántalmazással összefüggésben bármiféle, főként védekezési sérülést szenvedett volna.

A fenti körülményekre, illetve a vádlottnak az eljárás különböző szakaszaiban ezzel összefüggésben tett eltérő tartalmú nyilatkozataira figyelemmel, az elsőfokú bíróság a logika szabályainak megfelelően járt el, amikor a sértetti támadást nem találta megállapíthatónak.

A bántalmazás, illetve a halál időpontjára vonatkozó vádlotti előadások ugyancsak megnyugtató módon cáfolhatóak voltak. Döntő jelentősége ebben a kérdésben a természettudományos bizonyossággal rendelkező orvosszakértői véleménynek volt, mely szerint a halál beállta a vádlott által megjelölt időponthoz képest több órával későbbre tehető. Ezt erősítette a már korábban említett tanú vallomása is; e szerint a sértett még élt abban az időpontban, amit a vádlott a halál bekövetkeztéként megjelölt.

A vádlott módosított védekezésének egyik állítása szerint a sértett beleszaladt, vagy belegyalogolt a késbe. Ezt sem lehetett - az orvosszakértők tárgyaláson előadott véleményére figyelemmel - megalapozottnak tekinteni. A sértett hasán, mellkasán a késbe való beleszaladásnak megfelelő, szúrva-metszett sérülést ugyanis nem rögzítettek.

Hasonlóképpen megalapozottnak vetette el az elsőfokú bíróság a vádlottnak az orvosszakértők által is megcáfolt emlékezetkiesésre vonatkozó védekezését.

A bántalmazás és a sérülések jellegére vonatkozó adatok túlnyomórészt az orvosszakértői véleményen, annak a tárgyaláson előadott kiegészítésén, illetve a rögzített sérülésekből a szakértők által levont következtetéseken alapultak. Ezeket a tényeket az elsőfokú bíróság a minősítéshez feltétlenül szükséges mértékhez képest is hiányosan és következtetlenül rögzítette, ezért vált szükségessé a tényállás nagy terjedelmű kiegészítése.

Összességében a fenti kiegészítésekkel és helyesbítésekkel a megállapított tényállás megalapozott, ezért az a Be.351.§ (1) bekezdés alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

A jogos védelmi helyzetre történő hivatkozás - mivel annak ténybeli alapja nem volt megállapítható - eredménytelen volt.

Következésképp a felmentést célzó jogorvoslati kérelmek sem voltak megalapozottak.

A cselekmény minősítése körében a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság jogi érveivel.

A Btk.25.§-ára figyelemmel az önhibából eredő ittasság figyelmen kívül hagyása esetén a vádlottnak tisztában kellett lennie azokkal a körülményekkel, amelyeknek az elsőfokú bíróság is jelentőséget tulajdonított; a sértett ittasságával, leromlott egészségi állapota miatti mozgáskorlátozottságával. Tudnia kellett azt is, hogy a magatehetetlen, menekülésre, önmentésre gyakorlatilag képtelen sértett esetében a nagyszámú sérülés halálát okozhatja. A vádlott e végzetes következménybe belenyugodva valósította meg cselekményét, amit bizonyított az elkövetés után tanúsított közönyös magatartása is; kellő időben érkező orvosi segítség nagy valószínűséggel a halálos eredmény elmaradásával járhatott volna.

Ilyen körülmények között nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor testi épség elleni bűncselekmény helyett a Btk.166.§ (1) bekezdésében meghatározott élet elleni bűncselekményben látta megállapíthatónak a vádlott büntetőjogi felelősségét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az emberölés privilegizált esetként történő értékelése nem kerülhetett szóba a menthető okból származó erős felindulás ismérveinek hiánya folytán. Az egyező adatokon nyugvó tényállás szerint a vádlott és a sértett egyaránt italozó életmódot folytatott, rendszeresek voltak köztük a kiabálások, esetenként a tettelegességgel fűlő veszekedések, amelyek több alkalommal a rendőrség, illetve a mentők helyszínén történő megjelenését indokolták. A felek szerepe, magatartása között nem volt különbség tehető az italfogyasztást, illetve az ittasan tanúsított magatartást illetően. Az állandó bírói gyakorlat szerint a folyamatos és kölcsönös italozás talaján kialakult tettelegességre visszavezethető ölési cselekmény erkölcsileg menthető ok hiányában nem értékelhető erős felindulásban elkövetett emberölésként.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a Btk.166.§ (2) bekezdés i) pontjában írt minősítő körülmény, a különös kegyetlenség kérdéskörében is, bár ennek orvosszakértői véleményen alapuló ténybeli alapját a tényállásban nem rögzítette.

Az orvosszakértői vélemény szerint a bántalmazás, illetve az ezt követő, időben is elhúzódó elvérzés a sértettnek az ölési cselekményekkel egyébként együtt járó szenvedésen felül számottevő kint, gyötrelmet, testi és pszichikai szenvedést okozott. Emellett az egységes bírói gyakorlat szerint az élet kioltására alkalmas eszközzel leadott ilyen nagyszámú (38) szúrás a minősített eset megállapítását tette indokolttá annak ellenére, hogy a szúrások ereje kettő kivételével nem volt számottevő.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen és hiánytalanul tárta fel.

Az irányadó 10 évtől 20 évig terjedő büntetési tételkeretre, valamint a Btk.83.§ (2) bekezdésében írt 15 évi középértékre is figyelemmel a vádlott terhére megállapított kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény miatt kiszabott 13 évi fegyházbüntetés, valamint 10 évi közügyektől eltiltás eltúlzottan szigorúnak nem tekinthető. Ezért a másodfokú bíróság a büntetések lényeges enyhítésére törvényes lehetőséget nem látott.

A jogorvoslati kérelmek enyhítést célzó részükben sem voltak tehát alaposak.

Miután az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Btk.99.§ (1) bekezdés alapján rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő további beszámításáról.

A vádlott a Be.381.§ (1) bekezdés alapján köteles a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

P é c s, 2012. május 25.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Halász Etelka s.k. előadó bíró, Dr.Tóth Sándor s.k. bíró

A Zala Megyei Bíróság 3.B.8/2011/14. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.89/2012/8. számú végzése folytán a 2012. évi május hó 25. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke